

Nyugodt a felvásárlás

A Csongrád Megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat — mintegy 180—190 ezer tonna kalászos termény felvásárlására számít ebben az évben. Ennek 80—85 százalékát augusztus végéig átvesszik. Az utóbbi hetekben jó ütemben, folyamatosan történt a felvásárlás.

Egyébként az ideai gabona minősége jobb a tavalyinál. A július 20-ig megvizsgált 67,5 ezer tonna 45 százaléka volt első osztályú, ugyanennyi a másodosztályú, a harmadosztályú 7, a negyedosztályú pedig 3 százalékos nagyságrendet ért el. Ez az exportképessége. A Csongrád Megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat az év végéig 40 ezer tonna kivitelét tervezi. Ebből 13 ezer tonna máris útnak indult. Naponta tudnák indítani az irányvonatokat is, minden részükre kiállított vagont gyorsan megtöltötenek. Két hajó is gabonával teli, kifutott az algyői kikötőből. Várják a további vízi szállítási lehetőségeket is.

— Hogyan fogadták a megye gazdaságai azt a tényt, hogy a gabona ellenértéként a GMV váltókat bocsát ki? — tudakozódtam Prohászka Ottótól, a vállalat igazgatójától.

— Úgy érzem, körültekintő propagandamunkával sikerült elérnünk, hogy az új

eszközök a megyében megértő fogadtatásra találtak. Persze, csak a váltó nem lenne elegendő a felvásárláshoz. Jó néhány hónappal ezelőtt elterjedt a hír, hogy egyáltalán nincs pénz a fizetésre. Aztán napról napra változott a helyzet, sikerült hitelhez jutnunk. Egyezségeket kötöttünk a termelőkkel, a mezőgazdaságokkal. A mezőgazdaság elfogadta a vállalatunk által felajánlott váltó és pénz arányt.

Egészséges az ideai búza, jó az exportképessége. A Csongrád Megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat az év végéig 40 ezer tonna kivitelét tervezi. Ebből 13 ezer tonna máris útnak indult. Naponta tudnák indítani az irányvonatokat is, minden részükre kiállított vagont gyorsan megtöltötenek. Két hajó is gabonával teli, kifutott az algyői kikötőből. Várják a további vízi szállítási lehetőségeket is.

B. I.

Két új vízmű

A Balaton-parton befejeződött az ivóvízellátás javítását szolgáló kétéves gyorsfejlesztési program.

Központi támogatásból és a Dunántúli Regionális Vízművek saját forrásaiból együttesen csaknem 200 millió forintot költöttek a Balaton keleti, északkeleti partszakasza vízellátásának javítására, a nyári csúcsfogyasztási gondok mérséklésére. A fejlesztési programban elkészült Balatonkenesén a napi 5000, Balatonalmádiban pedig a 2500 köbmétert szolgáltató vízmű. Mindkét helyen vízkivételi mű épült, és a Balatonból nyert vizet tisztítják meg, és teszik ivásra alkalmassá.

A két vízmű a nemrégén végrehajtott Kőjál-vízszolgáltatónak megfelelően bizonnyult, és a legsürgetőbb időszakokban, a napokban, megkezdődött csúcsfogyasztás alkalmával kapcsolódott be a partszakasz ivóvízellátásába.

A délkelet-balatoni regionális vízmű Siófok—Balatonvilágos—Balatonakaratya—Balatonkenese közötti szakaszán megfelelő az ellátás, Balatonalmádi térségében azonban csak enyhültek a gondok.

Beszélgessünk a megújulásról

Tervek, tények, remények...

Ugye, nem ismeretlen olvasóink előtt a következő fogalom: városiasodó Kistélek. Leírtuk már számtalanszor tényként, amikor a fejlődést összegeztük, s leírtuk reményként, ha felröppent a hír: a nagyközség (1984 óta városi jogú nagyközség) vezetői, lakói újra megpályázták a városi címet. Pár héttel ezelőtt újra e témát elemeztük, egy tanácsülésről szóló tudósításunkban. Most pedig arról kérdeztük Pap Istvánt, a kistéleki pártbizottság első titkárát, hogy a „városiasodó reményeket” beszélgetésünkben kapcsolja össze a legfontosabb gazdasági, politikai feladatok felsorolásával — vagyis, szóljon arról, hogy a megújulás általános követelménye hogyan egészül ki Kistéleken a sajtóságos gondokkal, tervekkel.

— Bár nagy hibának tartom, ha a megújulást, vagy más néven kibontakozási programot leegyszerűsítve, csupán gazdasági kérdésként kezelik, most mégis arra kérem, először a nagyközség iparáról, mezőgazdaságáról, a szolgáltatások helyzetéről beszéljen. Mert kétségtelen, ez alapozza meg társadalmi reformjainkat, és alighanem ez a legfontosabb beszédtema Kistéleken is.

— Mai helyzetünk ismeretéhez beszélni kell a hetvenes évekről, hiszen nálunk akkor kezdtek munkájukat a ma már legtöbb munkahelyet biztosító üzemek. Kemény munkával, sok áldozattal járt, míg ezek a gazdálkodó egységek elértek, hogy a munkaalkalom mellett biztos megélhetést, népgazdasági szinten is értékelhető hasznót nyújtsanak. Példaként említeném a kábelgyárat, amely pár éve még komoly gondokkal küzdött, ma pedig megyei szinten is a legjobbak közé tartozik. Szépen fejlődött e körzet textil-konfekcióipara, számos termékük talál vevőre tőkés piacokon is. Kereskedelmünk képes az alapellátás kiegyensúlyozott biztosítására, míg a szolgáltatások helyzetét röviden így foglalnám össze: az alapokkal rendelkezünk, az ipari és kommunális jellegű szolgáltatásokkal hat gazdasági egység foglalkozik, s jelentős feladat hárul a községek kisiparosaira is.

Gazdasági életünket ma is alapvetően befolyásolja a mezőgazdasági termelés. Hat községben kilenc szövetkezet foglalkoztatja a dolgozókat, s eredményként könyveljük el, hogy közülük mindössze egy zárt veszteséges évet legutóbb. Sajnos, a mai hitelpolitika, a magas kamatok, a piac egyoldalúan működő szabályozási mechanizmusa, amely a mezőgazdasági árakat lenyomja, vagy szintén tartja, ugyanakkor az ipari termékek árának emelkedését nem fékezi, bizony sok gondot okoz. De reméljük, hogy megműveletlen földterület azért a

jövőben sem lesz vidékünkön.

— Az elmondottakból az derül ki, hogy alapvetően elégedettek lehetnek a helyi gazdaság eredményeivel. De gondolom, van mit elmondani a feladatokról is...

— Amikor az előrelépésről beszélünk, leggyakrabban a munkaerő-gazdálkodás, a munkahelyi figyelem és a műszaki fejlesztés kerül szóba. E területeken valóban nagy szükség van változtatásra. Közismert tény például, hogy ahol jó eredményekkel kecsegtet a háztáji gazdálkodás, bizony nehezebb mozgósítani a közös munkák végrehajtására, hiszen a szövetkezettől kapható jövedelem és a háztáji remélt haszna közt nagy a különbség. Ez azt hiszem csak az érdekeltégek viszonyok alapvető megváltoztatásával oldható meg. Hasonlóan nehéz lecke a műszaki fejlesztés, hisz az anyagi lehetőségek végesek, ugyanakkor egyértelmű, gazdasági egységeink a magasabb színvonalú technika és technológia bevezetése nélkül a jövőben nem állhatják meg helyüket az egyre erősödő gazdasági, piaci versenyben.

— Mielőtt elmerülnénk a termelési problémák részleteiben, folytassuk talán a beszélgetést a megújulás egy másik, de legalább ilyen fontos területével, a politikai intézményrendszer reformjával.

— Kistéleken 1984. január elseje után az új közigazgatási rend kialakításával nyílt lehetőség arra, hogy a politikai intézményrendszer megkapja a működéshez szükséges kereteket. Ez olyan alapvető kiindulási pont, amelyet továbbfejlesztve, a változó követelményeknek is képes eleget tenni. S hogy mit értünk továbbfejlesztésen? Például a párt munkamódszerének javítását, a pártdemokrácia szélesítését. Az elmúlt hónapok vitái bizonyítják, hogy tagságunk ezt egyértelműen igényli és tud is élni lehetőségeivel. Különböző viták során számtalan megfontolásra érdemes vélemény és javaslat hangzott el, s köztük sok olyan, amely hosszú távon is megszabja feladatainkat. Úgy érzem, a jövőben még inkább ösztönöznünk kell párttagjainkat arra, hogy éljenek e fórumok lehetőségeivel, széles körben vitassák meg munkahelyi problémájukat épp úgy, mint a lakóterületen felmerült gondokat. Szeretnénk azt is elérni, hogy a különböző társadalmi és tömegszervezetek között szorosabb együttműködés alakuljon ki, s ezt ne valamilyen felsőbb szándék mozgassa, hanem a közös érdekek felismerése.

— Említette a demokrácia szélesítését. Ilyen fórum lehetett volna egy esetleges helyi párttervezet is. A legutóbbi pártbizottsági ülésen mégis úgy döntöttek: nem szükséges ennek összehívása.

— A pártbizottsági ülés előkészítése során mindkét lehetőség — vagyis a párttervezet összehívása, vagy a jövő feladatainak pártbizottsági ülésen történő kidolgozása — felmerült. Hangsúlyoztuk, mi mind a két fórumot alkalmasnak tartjuk egy átfogó program kidolgozására. A vélemények végül is egybehangzóak voltak, hiszen konkrét javaslat nem érkezett a párttervezet összehívására. Többen viszont hangsúlyozták, hogy az a párbeszéd, szoros kapcsolat, amely létrejött a vezetés és tagság között, a jövőben is folytatódjon és az így összegyűjtött vélemények, nézetek alapján dolgozza ki a pártbizottság feladattervét. Már most számos információval rendelkezünk, de döntöttünk arról is, hogy a feladatterv alapos kidolgozása érdekében munkabizottságokat hozunk létre. Az egyik az országos párttervezet határozataiból adódó helyi területeknek és a végrehajtás feltételeinek megteremtését vizsgálja, a másik a pártbizottság korábbi munkarendjét, munkamódszerét elemzi és javaslatokat tesz módosításokra, új elvek beépítésére. A harmadik munkabizottság feladata az 1985-ös párttervezetünk határozatainak áttekintése, és várjuk, hogy javaslatokat dolgozzon ki a szükséges korrekciókra.

A feladatok meghatározása mellett többször szóba került nálunk is a személyi kérdések megoldása. Már az év elején választott pártbizottságunk egy jelölőbizottságot, amely hivatott volt arra, hogy a betöltetlen titkári funkcióra, valamint a korábban már megüresedett pártbizottsági helyek betöltésére készítsen javaslatot. Mi most ezt a bizottságot megbíztuk azzal is, hogy a pártbizottsági tagok és tisztségviselők munkájáról is kérjen véleményt, s javaslatot, ha szükséges, kezdeményezzen visszahívásokat, felmentéseket, s javasoljon olyan új tagokat, akiket alkalmasnak tart a megőrzendő feladatok végrehajtására.

— Beszélgetésünk végén egy Kistéleken immár évek óta elkerülhetetlen kérdést tennék fel: város lesz-e végre a városiasodó nagyközség?

— Ez a kérdés tulajdonképpen kettőt is rejt magában. Az egyik: mi alapján hisszük mi azt, hogy megérdemeljük a városi rangot? A másik: mit kell még tennünk még azért, hogy ne csak névleg váljunk városná? Az elsőre így válaszolnék: az elmúlt évtizedek dinamikus fejlődése, mindaz, ami az elmúlt 25 évben nálunk történt, a kistélekiek hozzáállása, lakóhelyük szeretete alapozta meg kerésünket. E lokálpatriotizmust bizonyíthatom például azzal, hogy a községtől vett társadalmi munka értékei eléri az állami beruházások értékét.

S hogy mit kell még tenni? A lakásépítés nálunk is sürgető feladat. Növelni szeretnénk az általános iskolai tantermek számát. Igény van korszerű vendéglátó központra, művelődési otthonra, könyvtárra és mozira is. Sajnos, a mai helyzet egyáltalán nem kedvez ilyen terveknek, pesszimistán úgy is mondhatnám, nem a legjobbak nyerhetjük el a városi rangot, hiszen például a 40 százalékkal csökkentett fejlesztési összegek nem-hogy ezek megvalósítására, de még az úgynevezett szinten tartásra is csak szűkösen elegendőek. Számítunk persze továbbra is a kistélekiek segítségére azok munkájára, akiknek köszönhetően kiépült a gázvezeték-rendszer, a ma már jónak mondható úthálózat, s elérjük, hogy a község belterületén minden utca közművesített. De látni kell azt is, hogy a szükséges fejlesztéseket a társadalmi munka csupán segítheti, de nem oldhatja meg. Mi minden-esetre próbálunk otthonos települést kialakítani, s persze nemcsak a városi rang miatt!

Bátyi Zoltán

Milyen a város „tüdeje”?

Láttak-e már szeretve bosszankodó embereket? Tiszta a szemük, őszinte a szavuk. Ilyen társaságba kerültem a Délterv Rózsza Ferenc sugárúti irodájában. Három táj- és parképítész mondta el gondolatait Szegedről, a város kertkultúrájáról. Beszélgetőpartnerünk Fekete Zoltán, Boldog Mária és Fekete Zoltánné.

— Miért nincs Szegednek főkertésze?

F. Z.: Így alakult. Még kertészeti szakvállalat sincs. A kertépítésszek a tervező vállalatoknál működnek, a kivitelezőknél és a fenntartóknál nincsenek megfelelő szakemberek. Szakmai érveink így ritkán érvényesülnek. Ez azzal a következménnyel jár, hogy spontán módon, ha majd jut rá pénz alapon alakul a bennünket körülvevő táj. A Lechner Lajos-féle árvíz utáni újjáépítési tervekben fontos szerepet kaptak a nagy zöld területi szigetek, a körutak, a sugárutak zöld sávjai. Mit tett az utókor? Beépítette a Szent György teret, a Rákóczi teret, de ugyanez lett a sorsa az Ady és a Bartók térnek is. A körutak, sugárutak mentén sok helyen kiirtottuk a fákat, a meglevők pedig sárgulnak. És itt már nem csupán esztétikai szempontokról van szó, megbomlott az ökológiai egyensúly. Ha a növények nem tudnak megmaradni, hogyan éljen ilyen környezetben az ember?

— Nem dramatizálják a helyzetet?

F. Z.-né: Nézz meg az újszegedi ligetet! Pusztulnak a növények. A sarjerdő, az aljnövényzet mindent ellep. Megindult a fák gombásodása, egyéves kórokozók is feltűntek. A talaj leromlott, a gyökérkonkurrencia veszélyezteti a fák életét. A gondozásban sokéves lemaradást kellene itt behozni. De nézzük a Széchenyi teret! Itt sem ártana a szakszerű gondozás. Elkelt a zöld terület rekonstrukciója is. Továbbá a színes virágágyások úgy festenek, mint műkolibri a madárházban. Fájó pontjuk még a Korányi fasor. Itt is veszélyben van-

nak a fák. Újjá kellene építeni a Móra parkot is. Ez a zöld terület dzsungel, átláthatatlan. A régi Hungária felújítása talán sürgeti ezt a folyamatot.

— Hogy látják a belvárost?

B. M.: A HungarHotels kezdeményezésére, a tanács megbízásából foglalkozunk a Klauzál tér rendezésével. Szeptember közepén nyilvánosságra kerülnek a benyújtott pályázatok, akkor dől el, milyen alakul a közkedvelt Klauzál tér. Két kollégánk, Fekete Zoltán és Tarnai István is elkészítettek tervüket. Eszerint erősíteni kell a tér fórum jellegét. Az itt parkoló gépkocsik nem teszik lehetővé a funkció betöltését. Gyalogos térré kell alakítani. A tér és a Kárász utcai sétány fő tengelyébe egy óra kerülne. A nyugati oldalon egy díszkút zárná a teret. Körülötte székek helyezhetők el. A kialakított pihenőhelyek fásítás nélkül elképzelhetetlenek. A terv gömbkörös telepítését javasolja. A cukrászda előtt körülbelül négy méter széles, az épület eklektikus architektúráját követő feszített ívsoros ponyva készülne. Így itt esős időben is lehetne fogadni a vendégeket.

— Mennyire elégedettek a Kárász utcával?

F. Z.-né: Azzal, hogy kitiltottuk innen a forgalmat, még nem lett igazán sétálóutca. Ez csupán az első lépés. Egészen a Hősök kapujáig folytatni kellene az utcák, terek rendezését. Nagyon elhanyagoltak a belső udvarok is. Meg lehetne nyitni az átjáróházakat.

— Milyenek a családi házak kertjei?

F. Z.: Ma már nem sajnálják az emberek a pénzt, költenek fákra, virágokra. Ha egyáltalán marad hely ezeknek, és a beton nem fal fel mindent. A kertkultúránk nem mondható jónak. Ki-ki saját maga öltöztetné az ültet, telepít. Ritkán tervezetik meg az emberek a kertjüket. Aztán, amikor már minden eldőlt, hozzák a svájci, francia fotókat, hogy mit szeretnének.

— Mi a véleményük a lakótelepekről?

B. M.: A hetvenes évek közepén még volt pénz a parkosításra. A később épült Északi városrészben, Rókuson, Makkosházán legalább negyven hektár van fa nélkül. A Felszabadulás liget jól részét beépítették. Pusztul a körtöltés táján az erdő. Új közpark nem létesült. Az ilyesmit nem lehet ad hoc csinálni, terv szerint kellene dolgozni.

— Luxus manapság a táj- és kertépítés?

F. Z.: Egy négyzetméter körülbelül ötszáz forintba kerül. Sokszor a tervek is megvannak, de ritkán valósulnak meg. A parkosítás a környezetvédelemnek, az esztétikai élménynek egyik legolcsóbb forrása. Úgy érzem, a budapesti kollégáink a szakszerű tájrendezésért már megvitták a harcukat. Nem is eredménytelenül. Most rajtunk a sor.

De vajon szóhoz juthatnak-e Szegeden a táj- és kertépítésszek?

Bodzsár Erzsébet

Elhunyt Komócsin Antal

Életének 89. évében elhunyt Komócsin Antal, a szegedi munkásmozgalom ismert személyisége.

A munkáscsaládból származó fiatalember elemi iskolai elvégzése után tetőfedő szakmát tanult. Az első világháború, s az azt követő forradalmak alapján meghatározta későbbi sorsát. 1919-ben mint a Tanácsköztársaság vöröskatonája harcolt a cseh és román intervenciók csapatai ellen, majd a tanács hatalom bukása után is, hűen elveihez, a párt tagjaként vett részt az illegális munkában. Agitációs, pártszervező tevékenységéért többször is letartóztatták, s hosszabb-rövidebb börtönbüntetésre ítélték. Politikai meggyőződése miatt több mint egy évtizedig rendőri megfigyelés alatt állt, a Horthy-hadseregéből, mint megbízhatatlant, leszerelték, s munkát sem kapott. 1944-ben internálták, majd ugyanazon év októberétől már aktív részt vállalt a felszabadult országé, így Szeged új életének megszervezésében, az MKP-szervezet alakításában. A párt ebben az időszakban gazdasági ügyek intézésével bízta meg.

Ezt követően a Szegedi Büntető Intézet vezetője volt, majd 1949 és 1957 között a Szegedi Ingatlankezelő Vállalat vezetőjeként dolgozott. Később a fűdővállalat igazgatójának nevezték ki. Eközben is aktív részese volt Szeged politikai életének. Így például 1956-ban, az ellenforradalom leverése után, bekapcsolódott az MSZMP szervezésébe, a karhatalom megalakításába.

Munkásságát a párt és a kormány több magas kitüntetéssel ismerte el. Így tulajdonosa volt a Szocialista Hazáért Erdemrendnek, megkapta a Munka Erdemrend különböző fokozatait, a Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékérmét, a Partizán Emlékérmét, és a Munka Vörös Zászló Erdemrendet is.

Komócsin Antal temetéséről később történik intézkedés.

MSZMP Szeged Városi Bizottsága